

охороною земель, спрямований на захист прав власників землі та землекористувачів та на відшкодування останнім заподіяної шкоди, внаслідок порушень чинного земельного законодавства сторонніми особами.

Земельні дозвільні послуги – це результат діяльності посадових осіб органів виконавчої влади, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері регулювання земельних відносин та здійснюють державний контроль за використанням та охороною земель (Державного агентства земельних ресурсів та Державної інспекції сільського господарства). Результатом діяльності є видача документів дозвільного характеру відповідно до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».

Кожен із цих видів послуг має свої окремі завдання, при цьому використовуються різні засоби управлінської діяльності, різними є завдання, персонал, техніки та технології виконання робіт тощо. Таким чином, реалізація кожного із цих видів послуг вимагає добору та підготовки відповідного персоналу з необхідним рівнем професійної компетентності. Це обумовлює необхідність подальшого наукового забезпечення цих питань.

Таким чином, проведене дослідження дозволило нам проаналізувати етапи становлення і трансформації системи послуг у сфері земельних послуг та визначити види земельних послуг відповідно до повноважень органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та функцій суб'єктів господарювання. Наші подальші дослідження в межах цієї тематики будуть спрямовані на розробку та обґрунтування переліку компетенцій державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, фахівців державних і комунальних організацій, що надають названі вище послуги.

Список використаних джерел

1. **Андрійчук В. Г.** Економіка аграрних підприємств : підручник – 2-ге вид., доповн. і переробл. / В. Г. Андрійчук. – К. : КНЕУ, 2002. – 624 с.
2. **Бусуйок Д. В.** Поняття, зміст та види земельних адміністративних послуг / Д. В. Бусуйок // Часопис Київ. ун-ту права. – 2009. – № 3. – Режим доступу : dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/22541.
3. **Деякі** питання надання Державним агентством земельних ресурсів та його територіальними органами платних адміністративних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 1 серп. 2011 р. № 835. – Режим доступу : www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/835-2011-p.
4. **Земельний кодекс України** : Кодекс України від 18 груд. 1990 р. № 561-ХІІ. – Режим доступу : www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/561-12.
5. **Земельний кодекс України** : Кодекс України від 25 жовт. 2001 р. № 2768-ІІІ. – Режим доступу : www.zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2768-14.
9. **Про оптимізацію** системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 9 груд. 2010 р. № 1085/2010 із змінами і доповн. – Режим доступу : www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1085/2010.
6. **Питання** Державного комітету України по земельній реформі : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 лют. 1992 р. № 73. – Режим доступу : www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/73-92-p.

7. **Про затвердження** переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною інспекцією сільського господарства, а також державними інспекціями сільського господарства в Автономній Республіці Крим та областях, мм. Києві та Севастополі, районах, та розміру плати за їх надання : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 черв. 2011 р. № 599. – Режим доступу : www.zakon1.rada.gov.ua/laws/show/599-2011-p.

8. **Про земельну реформу** : Постанова Верховної Ради Української РСР від 18 груд. 1990 р. № 563-ХІІ із змінами і доповн. – Режим доступу : www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/563-12.

Надійшла до редколегії 18.09.12

УДК 35.08:796.071.4(477)

Світлана МОІСЕЄВА

Національна академія державного управління
при Президентові України

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Аналізуються проблеми державної кадрової політики у сфері фізичної культури та спорту на сучасному етапі розвитку України. На основі проведеного попереднього аналізу формується робочий перелік напрямів і способів подолання виявлених проблем, що надасть можливість підвищення ефективності державної кадрової політики в цій сфері.

Ключові слова: державне управління, державна кадрова політика, державна політика у сфері фізичної культури і спорту, кадрове забезпечення, кадри.

Светлана Моисеева. Проблемы государственной кадровой политики Украины в сфере физической культуры и спорта

Анализируются проблемы государственной кадровой политики в сфере физической культуры и спорта на современном этапе развития Украины. На основании проведенного предварительного анализа формулируется рабочий перечень направлений и способов преодоления выявленных проблем, который даст возможность повысить эффективность государственной кадровой политики в данной сфере.

Ключевые слова: государственное управление, государственная кадровая политика, государственная политика в сфере физической культуры и спорта, кадровое обеспечение, кадры.

Svitlana Moiseieva. The problems of State staff policy of Ukraine in physical culture and sport

The problems of the state staff policy in the field of physical culture and sport on the modern stage of development in Ukraine are analyzed. On the basis of the conducted preliminary analysis the working list of directions and methods of overcoming problems, which can be to promote the state staff policy in this sphere is formulated.

© Моисеева С. А., 2012

Key words: public administration, state staff policy, public policy in the field of physical culture and sport, staff providing, staff.

Сучасна сфера фізичної культури та спорту характеризується постійним розвитком, що впливає на розширення ринку праці. Останнім часом тут все частіше з'являються нові професійні види робіт, що обумовлено новими можливостями постіндустріального та інформаційного суспільства, а також новими викликами перед спортивною сферою стосовно зміцнення здоров'я населення та зростання запитів населення щодо самоідентифікації нації засобами спорту в умовах глобалізації світу [2].

Бурхливий розвиток фітнес-індустрії, поява великої кількості фізкультурно-оздоровчих, спортивних та спортивно-розважальних комплексів потребує відповідного кадрового забезпечення. У сфері фізичної культури і спорту України також спостерігається брак цілеспрямованих, висококваліфікованих державних управлінців, спортивних менеджерів, тренерів, керівників спортивними спорудами та інфраструктурою. Отже, одним із головних завдань, які постають перед органами державного управління сферою фізичної культури та спорту, є проблема кадрового забезпечення [5].

Огляд опублікованих матеріалів дозволяє зробити висновок, що протягом останніх років зросла увага вітчизняних науковців до даної проблематики. Українські науковці, такі як: М. В. Дутчак, І. Л. Гасюк, О. В. Горбенко, М. М. Приймак, Т. М. Курчаба, А. П. Конох, Л. П. Сущенко, О. В. Тимошенко досліджували різні аспекти кадрового забезпечення сфери фізичної культури та спорту України.

Системний аналіз сучасної наукової літератури з проблем державного управління сферою фізичної культури та спорту України засвідчив, що коло проблем державної кадрової політики у цій сфері залишається окреслене недостатньо повно. Найбільшу увагу цій темі приділено в дисертаціях у педагогічній галузі та галузі фізичного виховання та спорту. Проте ця проблематика включає суттєвий, поки що не розкритий, державно-управлінський аспект. Насамперед маємо на увазі питання кадрового забезпечення органів публічного управління у сфері фізичної культури та спорту, державних і комунальних підприємств, установ, організацій цієї сфери, що є одним із напрямів державної кадрової політики.

На думку автора, обрана тема є також актуальною, оскільки суспільно-економічний розвиток України триває, стрімко змінюються потреби особистості й суспільства, умови життя й діяльності людини, а це вимагає застосування нових підходів і методів до управління сферою фізичної культури та спорту України на всіх рівнях державного управління.

Мета статті – на основі аналізу державної кадрової політики сфери фізичної культури та спорту України на сучасному етапі її розвитку визначити проблеми в даній сфері.

Державна кадрова політика є стратегічною діяльністю із цілевизначення, ідеологічного та програмного забезпечення формування,

розвитку та використання людських, трудових, кадрових ресурсів як головної передумови побудови економічно розвинутої, демократичної, правової, соціальної держави. Зазначена діяльність має системний та динамічний характер і реалізується органами державної влади і місцевого самоврядування, суб'єктами економічної діяльності, профспілками, іншими громадськими організаціями. Об'єктами державної кадрової політики є національні кадри, кадрова система, кадрові інститути і процеси, кадрова робота [3].

Державна кадрова політика здійснюється шляхом цілеспрямованих спільних дій усіх зацікавлених суб'єктів у форматі соціального діалогу, але в основі державної кадрової політики має бути розвиток професіоналізму державних службовців, удосконалення їх управлінської культури, сукупності політичних, економічних, правових знань, морально-етичних і комунікативних якостей, які є визначальними в практичній роботі в органах державної влади. Державна кадрова політика у сфері фізичної культури та спорту має враховувати особливості відповідної галузевої політики.

З огляду на багатозначність поняття «державна кадрова політика» не існує єдиного визначення цього терміна. На виконання Указу Президента України від 12 серпня 2010 р. № 806/2010 Голодержслужба України запропонувала для громадського обговорення проект Стратегії державної кадрової політики України, у якому дається таке визначення терміна: «Державна кадрова політика – це стратегія держави з формування й раціонального використання кадрового потенціалу суспільства» [8]. Також пропонується визначення терміна «державна галузева кадрова політика» – складова державної кадрової політики, яка базується на державних пріоритетах з урахуванням галузевих особливостей та потреб і відповідних ресурсів [11].

У широкому сенсі під поняттям «кадрова політика у сфері фізичної культури та спорту» слід розуміти системну діяльність державних органів влади, яка спрямована на формування, удосконалення, впровадження комплексу стандартів, професійних вимог до службовців, педагогічних та інших працівників галузі, критеріїв їх підбору, підготовки та перепідготовки, підвищення рівня кваліфікації, раціонального використання кадрового потенціалу та його збереження на основні кількісно-якісних прогнозів і перспектив розвитку фізичної культури та спорту в Україні [1]. У Національній доктрині розвитку фізичної культури і спорту визначені пріоритетні напрями державної кадрової політики у сфері фізичної культури та спорту. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту – це система концептуальних ідей і поглядів на роль, організаційну структуру та завдання фізичної культури та спорту в Україні на період до 2016 р. з урахуванням стратегії розвитку держави та світового досвіду [6; 7]. Основні положення доктрини такі: кадрова політика в галузі має базуватись на використанні науково обґрунтованих підходів до прогнозування та задоволення реальних потреб суспільства

у відповідних фахівцях (як за кількістю, так і за якістю підготовки); держава здійснює заходи щодо підвищення рівня захисту інтересів фахівців галузі, удосконалення системи їх морального та матеріального стимулювання, нормування оплати праці, посилення особистої відповідальності за кінцевий результат професійної діяльності; визначальними чинниками в доборі кадрів є фаховий рівень, досвід роботи та вміння працювати в нових соціально-економічних умовах; систематичне проведення атестації працівників сфери фізичної культури та спорту, оновлення нормативної бази з питань класифікації професій галузі.

Характеризуючи особливості кадрової політики у даній сфері, відомий дослідник В. І. Жолдак, дає власне визначення управлінню персоналом у сфері фізичної культури та спорту. Управління персоналом у сфері фізичної культури та спорту – це цілісна кадрова стратегія, що об'єднує різні форми кадрової роботи, стиль її проведення в організації і плани використання робочої сили у сфері фізичної культури та спорту [4].

Кадрам сфери фізичної культури та спорту притаманні такі риси, як: професійна підготовка; постійний характер службово-трудової, викладацької, викладацько-тренерської, управлінської діяльності, яка є основним джерелом фінансових надходжень; діяльність спрямована на фактичну реалізацію чи забезпечення виконання поставлених завдань, функцій сфери фізичної культури та спорту. Кадри, їх загальний рівень фахової компетентності, акумульований внутрішній потенціал і здатність до ефективного виконання посадових обов'язків, стабільність і збалансованість кадрового корпусу є вирішальною та головною передумовою розвитку сфери фізичної культури та спорту в Україні [1].

Кадрове забезпечення є складовою кадрової політики сфери, і за своєю сутністю його можна визначити як зміст правового, організаційного, діяльнісного компонентів системи базової фахової підготовки спеціалістів галузі за відповідними напрямками, системи післядипломної освіти, підвищення кваліфікації як умови вдосконалення фахової компетенції працівників фізичної культури та спорту.

На сучасному етапі основними завданнями вдосконалення системи кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту є: розробка і затвердження нормативів кадрового забезпечення сфери фізичної культури та спорту для формування державного замовлення на підготовку відповідних фахівців; оптимізація кількості вищих навчальних закладів, які готують таких фахівців; удосконалення порядку ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів, які готують фахівців галузі; удосконалення механізму залучення, підготовки та використання волонтерів у сфері фізичної культури та спорту; створення навчально-науково-спортивних комплексів на базі ВНЗ, що належать до сфери фізичної культури та спорту; видання державною мовою підручників, навчальних посібників та методичних рекомендацій з фізичної культури та спорту; шляхом стандартизації освіти вдосконалення вимог до змісту,

обсягу та якості вищої освіти, що визначаються загальною метою освітньої і професійної підготовки кадрів для сфери фізичної культури та спорту.

Аналіз динаміки показників кадрового забезпечення галузі «Фізична культура та спорт» за даними щорічної статистичної звітності виявив, що загалом в Україні кількість штатних працівників, без урахування платних інструкторів і тренерів, збільшилась на 13,7 % і становила у 2009 р. 76 125 осіб проти 66 963 осіб у 1992 р. [1]. Слід відзначити різноспрямованість та неоднозначність динаміки досліджуваних показників кадрового забезпечення для різних категорій працівників. Так, у період з 1992 по 2009 р. відбулось зменшення інструкторів з фізичної культури сільських і селищних рад майже у 20 разів, якщо у 1992 р. нараховувалось 15 256 фізкультурних працівників на селі, то в 2009 р. їх кількість становила лише 787 осіб. Таке масове скорочення працівників у підсистемі галузі «Масовий спорт серед сільського населення» обумовлене зміною державного політичного курсу щодо діяльності сфери сільського господарства, який перш за все передбачав перехід до ринкових механізмів господарювання, зменшення обсягів державного фінансування соціальної сфери села, неефективного застосування й використання наявного адміністративного ресурсу певної території, а також неспроможності, а подекуди і явного небажання нових власників вкладати кошти в розвиток соціальної інфраструктури села і насамперед на розвиток фізичної культури і спорту. Протягом досліджуваного періоду зменшилась кількість інструкторів-методистів з фізичної культури (-46,3 %), керівників і викладачів фізичного виховання професійно-технічних навчальних закладів (-14,8 %).

Позитивними змінами характеризувався кількісний склад керівників різного рівня в галузі фізичної культури і спорту. Більше ніж у два рази збільшилась кількість працівників апаратів спортклубів, підприємств, установ, навчальних закладів (122,5 %); на 85,4 % – працівників апаратів «Інваспорт»; працівників спортивних шкіл – на 51,6 %; працівників апаратів спорткомітетів, комітетів управлінь у справах молоді і спорту (державних службовців): обласних – 24,6 %, районних і міських – 27,2 %; працівників апаратів спортивних товариств: обласних – збільшення на 34,3 %, і в той самий час у первинних районних і міських осередках спостерігається зменшення працівників на 11,1 %. Таким чином, слід відзначити, що за відносно сталої кількості викладачів ВНЗ, ЗОШ, тренерів-викладачів зі спорту, спеціалістів з фізичного виховання дошкільних закладів, кількість працівників керівного складу в галузі зростає.

Іншим цікавим показником кадрового забезпечення діяльності галузі є наявність кількості платних інструкторів і тренерів. Так, у 1992 р. їх налічувалось 1 923 особи, у 1998 р. – 7 619, у 2002 і 2006 рр. – 12 192 та 15 380 осіб. Станом на 2009 р. платних інструкторів і тренерів налічується 2 252 особи, що в 7 разів менше порівняно з 2006 р. Такі негативні тенденції можна пояснити появою кризових явищ в економіці держави, спадом виробництва, зменшенням платоспроможного попиту на послуги,

які виробляються галуззю, зменшенням доходів громадян і відповідно зменшенням частки, яка витрачалась на зайняття фізичними вправами.

Починаючи з 1992 р. і по 2009 р. кількість працівників галузі, які мають спеціальну освіту та закінчили вищі навчальні заклади III – IV рівнів акредитації, збільшилась на 14,1 %, а тих, хто отримав спеціальну освіту у ВНЗ I – II рівнів акредитації, – на 6,8 %. Слід також відзначити, що протягом досліджуваного періоду на 16,5 % зросла кількість спеціалістів осіб жіночої статі, і у загальній гендерній структурі їх частка станом на 2009 р. становила 33,4 %.

Станом на 2009 р. у галузі 71,6 % фахівців мають відповідну базу і повну вищу спеціальну освіту, 11,8 % – закінчили вищі навчальні заклади I – II рівнів акредитації, а 12 602 особи, або 16,5 % від загальної кількості працівників, не мають освіти фізкультурно-спортивного профілю. Також інформативним показником якості кадрового забезпечення галузі є кількість працівників, професійна діяльність яких пов'язана з наданням фізкультурно-оздоровчих та спортивних послуг, але які не мають належної фахової освіти. Так, серед працівників фізичної культури в навчальних закладах їх частка становить 7,5 %; серед методистів та інструкторів фізичної культури – 23,9 %; інструкторів з фізичної культури сільських і селищних рад – 55,3 %; спеціалістів фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи з людьми з особливими потребами – 17,3 %; спеціалістів фізичної реабілітації – 7,6 %. На окрему увагу заслуговує факт наявності 33,3 % працівників фізичної культури і спорту органів державної виконавчої влади, які здійснюють керівництво галуззю в межах наданих повноважень без наявності фахової освіти.

Аналіз кадрового забезпечення галузі за напрямками роботи за 2009 р. засвідчив, що спортивну роботу проводять 36 630 спеціалістів. Найкращими індексами кадрового забезпечення 25,3 та 25,4 характеризуються напрями роботи з підготовки спортсменів із зимових олімпійських видів спорту та видів спорту для осіб з вадами слуху, зору, опорно-рухового апарату, розумового розвитку відповідно. Гіршим цей показник є для видів спорту, що не входять до програми Олімпійських ігор – 41,6 та літніх олімпійських видів спорту – 35,3. Індекс кадрового забезпечення відображає пропорційну зворотну залежність між кількістю тих, хто займається спортом, і кількістю фізкультурно-спортивних кадрів. Так, кількість спортсменів, які займаються видами спорту, включеними до літніх Олімпійських ігор, до загальної кількості всіх охоплених спортивною роботою становить 73 %, а частка працівників за цим напрямом від загальної кількості тренерського складу становить 74,4 %. Таким чином, у загальній структурі є оптимальним процентне співвідношення кадрового забезпечення певного напрямку, яке кількісно і за складом відповідає кількості тих, хто займається спортом. У цьому контексті можна стверджувати про наявність певного дефіциту кадрів з видів спорту, що не входять до програми Олімпійських ігор. Відповідно необхідна оптимізація кадрової структури за конкретними видами спорту.

Показники кадрового забезпечення закладів освіти фахівцями з фізичного виховання свідчать про наявність структурної кадрової незбалансованості в дошкільних навчальних закладах (індекс 371,6) та професійно-технічних закладах освіти (209,3). Також спостерігається брак кадрів для фізкультурно-оздоровчої роботи за місцем проживання громадян (індекс 368,9). Великі показники індексу також свідчать про інтенсивність праці згідно з нормативними розрахунками завантаженості відповідних категорій працівників фізичної культури.

Дослідження вимог до кадрів сфери фізичної культури та спорту в Україні і наявного еталонного стану кадрового забезпечення дозволяє сформулювати основні проблеми, що можуть бути вирішені завдяки розробці та впровадженню в Україні державної кадрової політики у сфері фізичної культури та спорту. На наш погляд, ці проблеми можна сформулювати так:

1) незбалансованість обсягів підготовки фахівців реальним потребам даної сфери;

2) несвоєчасність підвищення кваліфікації вже існуючого кадрового складу. Ця сфера є чи не єдиною, де майже відсутня система підвищення кваліфікації кадрів;

3) відсутність скоординованого та налагодженого державного механізму, в якому б своєчасно відслідковувалась економічна доцільність підготовки фахівців тих чи інших спеціальностей сфери, ліквідувались би навчальні програми підготовки за «неперспективними» спеціальностями та переорієнтовувались на ті, що мають попит на ринку;

4) недостатність використання в системі підготовки кадрів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Проведення масового навчання фахівців з різних регіонів України, зберігаючи єдині стандарти, високу якість навчання і актуальність навчального матеріалу майже неможливо. Використання ж у навчанні сучасних ІКТ дозволить якісно, за єдиним стандартом навчати необмежену кількість осіб, незважаючи на географічне розташування викладачів та учнів;

5) недостатність залучення до сфери фізичної культури і спорту молодих підготовлених кадрів, а також створення умов для їх подальшого професійного зростання. Відсутність перспективи зайнятості на добре оплачуваній роботі, соціальна незахищеність, «непрестижність» професії призводить до того, що «старіє» кадровий корпус. Так, середній вік працюючих тренерів – 50 років [5];

6) недостатність та відплив досвідчених, висококваліфікованих, професійно компетентних кадрів за кордон або в інші сфери діяльності, де праця спеціаліста більш високооплачувана або створені умови для кар'єрного зростання та матеріального добробуту. За роки незалежності з України виїхало понад 220 тренерів міжнародного рівня, які готують (до речі, успішно) конкурентів для наших спортсменів на офіційних міжнародних змаганнях. Порівняння розмірів середньомісячних грошових виплат тренерам штатних збірних команд України, Росії та

Білорусії вказує, що праця наших фахівців оцінюється найнижче [5];

7) проблемність забезпечення сільської місцевості працівниками сфери фізичної культури і спорту. Як зазначається в законі України «Про фізичну культуру і спорт» держава забезпечує підготовку та перепідготовку кадрів у сфері фізичної культури і спорту, приділяє особливу увагу їх підготовці для роботи в сільській місцевості [9; 10]. Але на сьогодні згідно зі статистичними даними, які наводились вище, стан кадрового забезпечення сільської місцевості фізкультурно-спортивними кадрами є невтішним, насамперед це пов'язано з державною політикою та обмеженим фінансуванням щодо сфери фізичної культури і спорту.

Аналіз проблем сфери фізичної культури і спорту засвідчив, що необхідне підвищення ефективності державної кадрової політики України в цій сфері. Наведемо перелік проблемних напрямів та способів їх подолання:

1) створення єдиного Всеукраїнського галузевого інформаційного банку даних фахівців сфери фізичної культури і спорту України, що дасть можливість визначити та збалансувати реальні потреби у фахівцях цієї сфери;

2) розробка на базі спортивних ВНЗ освітніх електронних курсів із професійної перепідготовки і підвищення кваліфікації, що зробить доступнішими для всіх категорій фахівців сфери профільні курси за такими напрямками, як: спортивний менеджмент, спортивна медицина, фітнес-технології, теорія та практика різних видів спорту, фізіологія, психологія, будівництво спортивних об'єктів, спортивний маркетинг, фізкультурно-оздоровчі технології, управління спортивними спорудами тощо;

3) впровадження багаторівневої, багатопрофільної системи підготовки фахівців фізичної культури та спорту;

4) впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, що дозволить заощадити час і кошти, підвищити гнучкість і оперативність навчання, охопити більший контингент фахівців сфери;

5) створення єдиного галузевого інформаційного центру, який би проводив постійний моніторинг ринку праці, що дасть змогу:

– вивчати попит і задовольняти потребу у фахівцях даної сфери в різних областях України;

– швидко переорієнтувати підготовку з «неперспективних» спеціальностей сфери на ті, що мають попит на ринку праці, а відповідно заощаджувати бюджетні кошти на підготовку фахівців;

– координувати та контролювати розподіл випускників, забезпечити їх «першим» місцем роботи за набутою спеціальністю;

– проводити відбір якісної робочої сили та збалансувати порушені пропорції підготовки фахівців сфери фізичної культури і спорту;

6) запровадження інституту «наставництва», що дасть змогу досвідченим фахівцям передавати свій професійний досвід та знання «молодим» фахівцям галузі;

7) створення пільгових умов для залучення працівників фізичної

культури до роботи в сільській місцевості (надання безкоштовного житла; запровадження більш високої оплати працівникам сфери, які працюють у сільській місцевості; створення умов для кар'єрного зростання та матеріального добробуту тощо).

Перспективи подальших досліджень пов'язані з обґрунтуванням конкретних методів і підходів, за допомогою яких можна підвищити ефективність державної кадрової політики в галузі фізичної культури і спорту України.

Список використаних джерел

1. **Гасюк І. Л.** Соціальні аспекти кадрового забезпечення фізичної культури і спорту в Україні / І. Л. Гасюк. – Режим доступу : www.dy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=148.

2. **Дутчак М. В.** Класифікація професій у сфері фізичної культури і спорту в Україні: стан та перспективи / М. В. Дутчак // Спорт. Україна. – 2010. – № 2. – С. 25 – 41.

3. **Енциклопедія державного управління** : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.]. – К. : НАДУ, 2011. – Т. 6 : Державна служба / наук.-ред. колегія : С. М. Серьогін (співголова) [та ін.]. – 2011. – 524 с.

4. **Жолдак В. И.** Социология менеджмента физической культуры и спорта : учеб. пособие / В. И. Жолдак, С. Г. Сейранов. – М. : Совет. спорт, 2003. – 384 с.

5. **Моїсеєва С. А.** Удосконалення системи підготовки кадрів для сфери фізичної культури і спорту: проблеми та шляхи вирішення / С. А. Моїсеєва // Стратегія державної кадрової політики як складова програми економічних реформ в Україні : матеріали круглого столу / редкол. : С. М. Серьогін (голова) [та ін.]. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2010. – С. 52 – 55.

6. **На порядку денному** – нова ідеологія розвитку спорту і фізичної культури в Україні : виступ Міністра України у справах сім'ї, молоді і спорту. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=243394119&cat_id=35884.

7. **Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту.** – Режим доступу : www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004.

8. **Про першочергові заходи** щодо вдосконалення формування та реалізації державної кадрової політики : Указ Президента України від 12 серп. 2010 р. № 806/2010. – Режим доступу : www.president.gov.ua/documents/12177.html.

9. **Про фізичну культуру і спорт** : Закон України від 24 груд. 1993 р. № 3808-ХІІ. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12.

10. **Спортивна карта України до Національного плану дій** щодо реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua/sport/control/uk/publish/article?art_id=66141&cat_id=66140.

11. **Стратегія державної кадрової політики України** (проект) : Головдержслужба України. – Режим доступу : www.nadrda.gov.ua/node/394.

Надійшла до редколегії 14.09.12